

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Gospodarka w starożytności. Znaczenie handlu dalekosiędnego . . .	17
1.1. Uwagi wstępne	17
1.2. Cywilizacja sumeryjska (mezopotamska)	18
1.3. Egipt i Fenicja	19
1.4. Chiny i Indie	22
1.5. Grecja	24
1.6. Rzym	27
Pytania i problemy do dyskusji	33
Literatura zalecana	33
Rozdział 2. Wytwórczość i handel międzynarodowy w średniowieczu (500-1500)	35
2.1. Przesłanki rozwoju gospodarczego w średniowieczu	35
2.2. Rolnictwo podstawą rozwoju gospodarczego w średniowieczu	38
2.2.1. Stosunki agrarne	38
2.2.2. Postęp techniczny w rolnictwie	41
2.3. Restytucja gospodarki towarowo-pieniężnej	43
2.3.1. Rzemiosło i rozwój sił wytwórczych	43
2.3.2. Rozwój miast średniowiecznych	44
2.3.3. Pieniądz; powstanie nowych instytucji finansowych	46
2.4. Nowe przestrzenie w handlu międzynarodowym	49
2.4.1. Cechy charakterystyczne handlu w wiekach średnich	49
2.4.2. Handel bizantyjski	50
2.4.3. Osiągnięcia gospodarcze Arabów	52
2.4.4. Handel śródziemnomorski	54
2.4.5. Handel w Europie Zachodniej	56
2.4.6. Związek hanzeatycki	57
2.4.7. Pozaeuropejskie centra gospodarcze średniowiecznego świata	59
Pytania i problemy do dyskusji	60
Literatura zalecana	61
Rozdział 3. Budowanie rynku światowego (1500-1800)	62
3.1. Determinanty wzrostu gospodarczego	62
3.2. Kształtowanie się systemu kapitalistycznego w rolnictwie i przemyśle	66

3.2.1. Zmiany w ustroju rolnym	66
3.2.2. Zaawansowanie techniki rolnej	70
3.2.3. Wzrost znaczenia przemysłu	73
3.2.4. Wczesna industrializacja	76
3.3. Cechy kapitalizmu handlowego	79
3.4. W kręgu gospodarki atlantyckiej	87
3.4.1. Okres dominacji handlu iberyjskiego	87
3.4.2. Przewaga Holandii w handlu międzynarodowym	90
3.4.3. Ekspansja gospodarki angielskiej	93
3.4.4. Francuski model nacjonalizmu gospodarczego	97
3.4.5. Handel w pozostałych regionach Europy	98
3.4.6. Rozwój gospodarek pozaeuropejskich	99
Pytania i problemy do dyskusji	101
Literatura zalecana	101
Rozdział 4. Rozwój gospodarczy świata w dobie triumfu liberalizmu ekonomicznego (1800–1870)	103
4.1. Przesłanki rozwoju	103
4.2. Wzrost produktywności rolnictwa	107
4.3. Postęp industrializacji w skali światowej	112
4.4. Międzynarodowe stosunki handlowe	120
4.5. Światowy ruch kapitału	125
4.6. Postęp w transporcie i komunikacji	128
4.7. Dynamika dochodu narodowego	131
Pytania i problemy do dyskusji	132
Literatura zalecana	133
Rozdział 5. Ukształtowanie się gospodarki światowej (1870–1914)	134
5.1. Czynniki postępu	134
5.2. Cechy kapitalizmu monopolistycznego	137
5.3. Zmiana trendów w gospodarce światowej. Pojawienie się nowych mocarstw gospodarczych	143
5.4. Powstanie gospodarki światowej (początek XX w.)	149
5.5. Zmiany w strukturze dochodu narodowego	155
Pytania i problemy do dyskusji	157
Literatura zalecana	157
Rozdział 6. Dezintegracja tradycyjnego międzynarodowego podziału pracy (1914–1939)	159
6.1. Charakterystyka okresu	159
6.2. Pierwsza wojna światowa i jej gospodarcze konsekwencje	163
6.3. Stabilizacja systemu kapitalistycznego – „złote lata 20.”	172
6.4. Wielki kryzys gospodarczy, jego skutki i próby przezwyciężenia – lata 30.	177
6.5. Wzrost dochodu narodowego w okresie międzywojennymi	188
Pytania i problemy do dyskusji	190
Literatura zalecana	191
Rozdział 7. Ewolucja gospodarki w okresie drugiej wojny światowej i w pierwszych latach odbudowy (1939–1947)	192
7.1. Przemysł wojenny	192
7.2. Wydatki i straty wojenne. Koszty odbudowy	197

7.3. Determinanty rozwoju. Narastanie dysproporcji gospodarczych	202
7.4. Poziom wyżywienia i produkcja rolna	205
7.5. Trudności w handlu międzynarodowym	207
7.6. Nowy ład walutowy.	212
7.7. Dysproporcje w światowym dochodzie narodowym	214
Pytania i problemy do dyskusji	216
Literatura zalecana	217
Rozdział 8. Gospodarka światowa w szczytowym okresie „zimnej wojny”	
(1947–1956)	218
8.1. Tło polityczne i gospodarcze	218
8.2. Przemiany w przemyśle i rolnictwie	222
8.3. Międzynarodowy handel i międzynarodowe finanse	229
8.4. Tendencje integracyjne	234
8.5. Dobrobyt w państwach Zachodu	236
Pytania i problemy do dyskusji	238
Literatura zalecana	239
Rozdział 9. Świat w okresie podboju Kosmosu i ekspansji gospodarczej Zachodu	
(1956–1970)	240
9.1. Stymulatory rozwoju	240
9.2. Kierunki rozwoju poszczególnych regionów świata	243
9.2.1. Świat Zachodu	243
9.2.2. Blok socjalistyczny	249
9.2.3. Trzeci Świat	252
9.3. Międzynarodowe obroty towarowe i kapitałowe	254
9.4. Instytucjonalizacja życia gospodarczego	261
9.5. Rekordowy wzrost dochodu narodowego	265
Pytania i problemy do dyskusji	268
Literatura zalecana	269
Rozdział 10. Gospodarka światowa w obliczu recesji w ostatnim dwudziestoleciu	
podziału politycznego świata (1970–1989)	270
10.1. Warunki postępu	270
10.2. Bariery rozwoju	274
10.3. Osiągnięcia i problemy gospodarcze regionów świata	281
10.3.1. Kraje wysoko rozwinięte	283
10.3.2. Kraje realnego socjalizmu	288
10.3.3. Świat semipeyferii i peryferii	292
10.4. Zmiany w handlu światowym	296
10.5. Narastanie współzależności międzynarodowej	301
10.6. Kształtowanie się dochodu narodowego	305
Pytania i problemy do dyskusji	308
Literatura zalecana	309
Rozdział 11. Nowy ład ekonomiczny w latach 90. XX w	311
11.1. Świat po załamaniu się systemu komunistycznego	311
11.2. Charakterystyka podstawowych wskaźników makroekonomicznych	314
11.3. Zmiany strukturalne w gospodarce światowej	320
11.4. Proces międzynarodowej integracji ekonomicznej	322
11.5. Znaczenie globalizacji w gospodarce światowej	327

11.6. Poziom i dynamika dochodu narodowego w latach 90. XX w.	332
Pytania i problemy do dyskusji	336
Literatura zalecana	337
Rozdział 12. Wzrost i perturbacje w gospodarce światowej na progu XXI w.	
Przyczyny i walka z globalnym kryzysem finansowym (2000–2010)	338
12.1. Polityczno-gospodarcze oblicze świata. Pozycja mocarstw	338
12.2. Koniunktura gospodarcza. Cechy globalnego kryzysu finansowego	342
12.3. Charakterystyka podstawowych wskaźników makroekonomicznych	345
12.4. Międzynarodowa integracja ekonomiczna i globalizacja w gospodarce światowej	350
12.5. Poziom i dynamika dochodu narodowego w pierwszym dziesięcioleciu XXI w.	353
Pytania i problemy do dyskusji	356
Literatura zalecana	356
Rozdział 13. Gospodarka światowa 2.0 w obrazie 5D i w sieci 5G.	
Od globalnego kryzysu finansowego do światowej pandemii (2010–2020)	358
13.1. Zagrożenia dla rozwoju. Tło polityczne. Bezpieczeństwo, demografia i środowisko	358
13.2. Główne parametry gospodarcze	363
13.3. Osiągnięcia technologiczne	371
13.4. Korporacje, mocarstwa, instytucje i porozumienia międzynarodowe w procesach globalizacji	374
13.5. Światowy PKB: wielkości i nierówności	378
Pytania i problemy do dyskusji	383
Literatura zalecana	384
Rozdział 14. Tendencje rozwoju gospodarki światowej na przestrzeni dziejów	385
14.1. Ewolucja gospodarki od starożytności do współczesności	385
14.2. Długookresowe trendy	405
Pytania i problemy do dyskusji	427
Literatura zalecana	429
Bibliografia	430
Indeks nazwisk	445